

VALIKKURSUS: PAKTILISE JA UURIMISTÖÖ ALUSED

35 tundi

Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2

„Gümnaasiumi riiklik õppekava”

lisa 12

1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Valikainega „Praktilise ja uurimistöö alused” taotletakse, et õpilane:

- 1) oskab seada eesmärke, sõnastada uurimusküsimuse või hüpoteesi ning vastutada ülesande elluviimise eest;
- 2) oskab planeerida ja korraldada uuringuid;
- 3) oskab planeerida praktilise või uurimistöö koostamist;
- 4) arendab loovust ja süsteemset mõtlemist;
- 5) kasutab erinevaid teabeallikaid ning hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot;
- 6) saab ülevaate ja kogemuse andmete kogumise, töötlemise ning analüüsimise meetoditest;
- 7) vormistab arvutil teaduslikkuse nõudeid järgivat praktilist või uurimistööd;
- 8) esitab, hindab ja põhjendab praktilise või uurimistöö tulemusi.

1.2. Valikaine lühikirjeldus

Valikaine annab algteadmised teadusliku praktilise ja uurimistöö olemusest, meetoditest, etappidest, struktuurist, vormistamisest ning kaitsmisest.

Kursuse maht on **35 tundi** ning koosneb järgmistest arvestusega lõppevatest tegevustest:

- praktilise või uurimistöö kaitsmise kuulamine (üldjuhul 10. klassi lõpus);
- akadeemilised loengud ning praktilised tegevused uurimis- ja praktilist tööd puudutavatest mõistetest, meetoditest, uurimisküsimustest, hüpoteesidest, eesmärgistamisest, töö koostamise etappidest, struktuurist, kasutatud allikatest, viitamisest, kaitsmiseks valmistumisest jm;
- harjutustunnid arvutiklassis töö korrektseks vormistamiseks;
- seminarid.

1.3. Õpitulemused

Kursuse lõpul õpilane:

- 1) tunneb praktilise ja uurimistöö koostamise meetodikat;
- 2) õpib suhtlema juhendajaga ning toime tulema konstruktiivse kriitikaga;

- 3) orienteerub valitud ainevaldkonna lihtsamal kirjanduses, leiab vajaliku info ja analüüsib seda kriitiliselt;
- 4) tunneb peamisi praktiliseks või uurimistööks vajalike lähteandmete kogumise meetodeid (vaatlus, eksperiment, küsitlus, kogemuste üldistamine jt);
- 5) töötleb andmeid sobivate meetoditega (keskmiste arvutamine, korrelatsioon jt);
- 6) analüüsib uurimistulemusi sobivate meetoditega (võrdlemine, reastamine, analüüs, süntees, üldistamine jt);
- 7) oskab vormistada praktilise või uurimistöö teaduslikule tööle esitatud nõuete ning praktilise ja uurimistöö juhendi järgi;
- 8) oskab esitada ja kaitsta oma uurimistulemusi nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 9) oskab anda konstruktiivset tagasisidet kaasõpilase praktilise või uurimistöö kohta.

1.4. Õppesisu

Praktilise ja uurimistöö olemus. Kvantitatiivne ja kvalitatiivne uurimus. Praktilise ja uurimistöö eesmärgid ja tunnused. Mõistete defineerimine.

Praktilises ja uurimistöös kasutatavad meetodid. Meetodite liigid ja valik. Valmisandmestikud (ametlik statistika, statistilised andmebaasid, arhiivimaterjalid, uurijate varasemad materjalid, muud dokumendikogud). Andmekogumismeetodid (vaatlus, eksperiment, mõõtmine, intervjuu, ankeet- küsitlus, päevikumeetod, hinnanguskaala jne). Andmetöötlusmeetodid (keskmiste arvutamine, korrelatsioon jne). Analüüsimeetodid (võrdlemine, reastamine, analüüs, süntees, üldistamine).

Praktilise ja uurimistöö etapid. Koostöö juhendajaga. Teema valik ja piiritlemine. Töö allikatega (elektrooniline teabeotsing, allikakriitika ja plagieerimise vältimine). Töö esialgse kava koostamine. Hüpooteesi, uurimisküsimuse formuleerimine. Materjali (faktide) kogumine ja analüüs. Uurimistöö teaduslik tõlgendamine ja tulemuste üldistamine. Uurimistöö kirjalik vormistamine.

Praktilise ja uurimistöö struktuur. Tiitelleht. Sisukord. Sissejuhatus. Põhiosa (peatükid ja alapeatükid). Kokkuvõte. Kasutatud materjalid. Lisad. Retsensioon.

Tabelid ja joonised. Kasutamisaala. Vormistamisnõuded.

Stiil ja keel. Akadeemiline kirjastiil. Loetavus ja mõistetavus. Terviklikkus ja sidusus. Lauseehitus ja sõnavalik. Objektiivsus. Ajavormid. Loetelud. Lühendite ja numbrite kasutamine tekstis. Õigekeel.

Viitamine ja vormistamine. Tsitaat ja refereering. Tekstisisene viitamine. Joonealune viitamine. Allikaloend (artikkel, raamat, õigusaktid, arhiivimaterjalid, elektroonilised allikad, dokumendid ilma isikuandmeteta jne).

Kaitsmine. Kaitsmise sisu ja ülesehitus. Avalik esinemine.

1.5. Õppetegevus

Valikainet õpetades korraldatakse järgmisi õppetegevusi:

- 1) auditoorsed loengud ja töö veebipõhises õpikeskkonnas teoreetiliste algteadmiste omandamiseks;
- 2) praktilise või uurimistöö teema valik ja piiritlemine;
- 3) praktilise või uurimistöö eesmärgi ja hüpoteesi (võimaluse korral), uurimisküsimuse sõnastamine, uurimisülesannete ja probleemi püstitamine ning meetodite valik;
- 4) praktilise või uurimistöö tähtajalise tegevuskava koostamine;
- 5) iseseisev töö erinevate materjalide ja allikatega, sh elektrooniline teabeotsing ning tutvumine erialase kirjandusega;
- 6) infoallikate kriitiline analüüs;
- 7) tabelite, skeemide ja jooniste koostamine ning analüüs;
- 8) praktilise või uurimistöö vormistamine arvutil juhendi järgi;
- 9) lühiretsensiooni koostamine;
- 10) ettevalmistus praktilise või uurimistöö avalikuks tutvustamiseks ning kaitsmiseks;
- 11) avalik esinemine.

1.6. Hindamine

Kursus on **arvestuslik**. Hindamisel arvestatakse kursusel aktiivset osalemist, harjutuste õigeaegset korrektset sooritamist. Iga arvestuse saamiseks peab õpilane selles tegevuses osalema **vähemalt 80%**. Puudunud tundide materjali omandamise ja järelevastamise võimalused lepib õpilane ise kuraatoriga kokku.

Kursuse loetakse **arvestatuks**, kui kõik ptk-s 1.2. nimetatud tegevused on arvestatud.